

به نام آن که جان را فکرت آموخت
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان
دانشکده پرستاری و مامایی

گروه آموزشی پرستاری سلامت جامعه و سالمندی

شناسنامه درس *Course Syllabus*

عنوان درس: کارآموزی پرستاری سلامت فرد و خانواده	شماره درس: ۵۸۵۳۱۵
نوع و تعداد واحد: عملی، ۰/۵ واحد	دروس پیش نیاز: پرستاری سلامت جامعه - محیط و فرد و خانواده
فراگیران (رشته، مقطع، ترم): ترم ۶ کارشناسی پرستاری	نیمسال تحصیلی: دوم ۱۴۰۴-۱۴۰۳
زمان کارآموزی: شنبه الی دوشنبه ۱۳-۷:۳۰	محل کارآموزی: مدارس ابتدایی اصفهان
مسئول درس: دکتر طیبه کریمی - هیات علمی گروه پرستاری سلامت جامعه و سالمندی	
ساعات راهنمایی: طبق برنامه حضور اتاق شماره ۱۴۵	
تلفن تماس: ۳۷۹۲۷۵۰۹	
آدرس اینترنتی: tkarimi@nm.mui.ac.ir	
اساتید درس: خانم ها دکتر کریمی - دکتر مالکی - فرج زاده - شیرانی.	

شرح درس:

در بین نهادهای اجتماعی، مدرسه یکی از مهمترین نهادهای سازمان یافته رسمی و بهترین مکان برای نفوذ و تأثیر بهداشت در ملت ها بشمار می رود. بدیهی است از نظر اقتصادی نیز بهره دهی مطلوب با سرمایه گذاری در این امر، چه از نظر مادی و چه از نظر نیروی انسانی، جزء با تأمین سلامت دانش آموزان و کارکنان مدارس میسر نیست. از طرفی با توجه به توانایی های علمی و مهارتهای بالینی دانشجویان پرستاری، به نظر می رسد آنان بتوانند در ایجاد رفتارهای بهداشتی، شناسایی زودرس مشکلات بهداشتی و انجام مراقبت های بهداشتی درمانی، نقش مؤثری را در مدارس ایفا نمایند. لذا از آنجائیکه دانشجویان پرستاری از جمله اعضای کلیدی تیم سلامتی هستند آشنایی آنها با نحوه ارائه خدمات سلامتی در مدارس ضروری بنظر می رسد.

هدف کلی:

آشنایی با نحوه ارائه مراقبت های بهداشتی اولیه در زمینه بهداشت مدارس

اهداف رفتاری:

از فراگیران انتظار می رود که در پایان دوره قادر به انجام موارد زیر باشند:

۱- فضای فیزیکی مدرسه را براساس فرم بررسی و شناخت ضمیمه، مورد بررسی قرار دهند.

۲- در انجام معاینات دانش آموزان شرکت نمایند (هر دانشجو حداقل ۱۵ دانش آموز).

۳- در صورت لزوم دانش آموزان دارای مشکل را ارجاع دهند.

۴- حین انجام معاینات، آموزش چهره به چهره به دانش آموزان ارائه نمایند.

۵- مشکلات بهداشتی دانش آموزان و محیط فیزیکی مدرسه را طبق سیستم OMAHA و NANDA به صورت تشخیص های پرستاری لیست و اولویت بندی نمایند.

۶- محتوای آموزشی مناسب برای آموزش گروهی معلمان و والدین یا دانش آموزان را تهیه و قبل از آموزش آن را به تأیید مربی مربوطه برسانند.

۷- مواد کمک آموزشی (اسلاید یا پوستر) متناسب با سن فراگیران را برای ارائه آموزش گروهی تهیه و قبل از آموزش آن را به تأیید مربی مربوطه برسانند.

۸- در هر مدرسه پس از هماهنگی با مدیر مدرسه حداقل هر دانشجو یک برنامه آموزش گروهی برای دانش آموزان برگزار نمایند.

۹- در هر مدرسه پس از هماهنگی با مدیر مدرسه حداقل یک برنامه آموزش گروهی برای معلمان یا والدین برگزار نمایند.

۱۰- برای آموزش گروهی خود هدف کلی و اهداف رفتاری تنظیم نمایند.

۱۱- حیطه و زیرحیطه هر هدف رفتاری را متناسب با ابعاد یادگیری مشخص نمایند.

شیوه کارآموزی:

با استفاده از جدیدترین فرم ها و دستورالعمل های وزارت بهداشت در حوزه بهداشت مدارس و نیز وسایلی مانند آبسلانگ، دستکش، متر، ترازو و ... نحوه انجام مراقبت ها آموزش داده خواهد شد. ضمناً با وسایلی نظیر ویدئوپروژکتور و نمایش اسلاید یا ارائه پم فلت نحوه آموزش به دانش آموزان و یا معلمان / والدین آموزش داده خواهد شد.

نحوه ارزشیابی دانشجو و بارم مربوط به هر ارزشیابی:

طبق چک لیست ارزشیابی

سیاستها و قوانین دوره:

(۱) حضور به موقع و تمام وقت در محل کارآموزی الزامیست. به ازای هر روز تأخیر یا غیبت غیر مجاز طبق قوانین آموزش نمره کسر خواهد شد.

(۲) رعایت پوشش حرفه ای و نداشتن آرایش زننده و لباس های نامتعارف در طول دوره کارآموزی الزامی است. بدیهی است در صورت عدم رعایت پوشش حرفه ای برابر مقررات آموزشی برخورد خواهد شد.

(۳) حضور در کارآموزی با پیش مطالعه منابع معرفی شده الزامیست.

(۴) شرکت در انجام مراقبت ها، ارائه آموزش مبتنی بر نیاز مددجو از جمله وظائف دانشجویان است و طبق چک لیست ارزشیابی مورد ارزشیابی قرار می گیرد.

(۵) تکمیل و ارسال موارد لاگ بوک پرستاری سلامت فرد و خانواده برای استاد مربوطه در روز بازدید و گرفتن بازخورد از استاد مربوطه ظرف یک هفته الزامیست. موارد لاگ بوک کارآموزی پرستاری سلامت فرد و خانواده شامل مورد زیر می باشد: ۱- ارزیابی رشد و تکامل و سلامت کودک سن مدرسه (۱ عدد انجام با نظارت و ۱ عدد انجام مستقل)

1) Judith Ann Allender, Cherie Rectore, Kristine Warner. Community Health Nursing: Promoting and Protecting the Public's Health, Lippincott Williams & Wilkins. 7th Edition. 2021.

- ۲) ایلدرآبادی اسحاق. درسنامه پرستاری بهداشت جامعه ۱ و ۲ و ۳. چاپ هشتم. تهران. نشر جامعه نگر. ۱۴۰۲.
- ۳) حسینی سیده وحیده، جعفری ورجوشانی نسرین. پرستاری بهداشت جامعه ۱ و ۲ و ۳. چاپ ششم، تهران، نشر جامعه نگر، ۱۴۰۲.
- ۴) شجاعی تهرانی حسین. درسنامه پزشکی پیشگیری و اجتماعی اصول و روشهای اپیدمیولوژی جمعیت شناسی و آمارهای بهداشتی. چاپ پنجم، تهران، انتشارات سماط، ۱۳۹۸.
- ۵) جدید میلانی مریم، سهیل ارشدی فرخ، اسدی نوقایی، احمد علی. درسنامه پرستاری بهداشت جامعه ۱ و ۲ و ۳. چاپ ششم. تهران، انتشارات اندیشه رفیع، ۱۴۰۰.
- ۶) علیرضایی پدرام. چکیده کلیات خدمات بهداشتی درمانی. چاپ دوم، تهران، انتشارات سماط، ۱۳۹۴.
- ۷) حاتمی حسین، رضوی سید منصور، افتخار اردبیلی حسن و همکاران. کتاب جامع بهداشت عمومی. چاپ پنجم، تهران، انتشارات ارجمند، ۱۳۹۸.
- ۸) عابدی قاسم، نقیعی سید ابوالحسن، مالمون زینب. بهداشت مدارس. چاپ اول، تهران، انتشارات سماط، ۱۳۸۶.
- ۹) دستورالعمل های وزارت بهداشت در خصوص بهداشت مدارس

اهداف رفتاری مورد انتظار در مدرسه

شرح وظائف	
<p style="text-align: center;">روز اول</p> <p>- حضور به موقع و تمام وقت (۷/۳۰-۱۲/۳۰) در محل کارآموزی به همراه روپوش مناسب، اتیکت و رعایت اخلاق حرفه ای و وضع ظاهری</p> <p>- آشنایی با مدیر، مربی بهداشت و کارکنان مدرسه</p> <p>- آشنایی با شرح وظایف و حیطه کاری مربی بهداشت مدارس، آشنایی با دفاتر، شناسنامه سلامت و وسایل اتاق بهداشت مدارس</p> <p>- شروع ارزیابی اولیه فضای فیزیکی مدرسه بر اساس فرم بررسی و شناخت</p> <p>- هماهنگی با مدیر یا مربی بهداشت جهت انجام معاینات سلامت دانش آموزان و معاینه حداقل ۲۰ دانش آموز و ثبت در دفتر معاینات و فرم های مربوطه</p> <p>- ارائه آموزش چهره به چهره به دانش آموزان</p> <p>- انتخاب موضوع آموزشی و گروه هدف</p>	
<p style="text-align: center;">روز دوم</p> <p>- حضور به موقع و تمام وقت (۷/۳۰-۱۲/۳۰) در محل کارآموزی به همراه روپوش مناسب، اتیکت و رعایت اخلاق حرفه ای و وضع ظاهری</p> <p>- تکمیل ارزیابی فضای فیزیکی مدرسه بر اساس فرم بررسی و شناخت</p> <p>- تکمیل معاینات دانش آموزان</p> <p>- ارائه آموزش چهره به چهره به دانش آموزان</p> <p>- جستجو در منابع برای یافتن محتوای مناسب جهت آموزش گروهی</p>	
<p style="text-align: center;">روز سوم</p> <p>- حضور به موقع و تمام وقت (۷/۳۰-۱۲/۳۰) در محل کارآموزی به همراه روپوش مناسب، اتیکت و رعایت اخلاق حرفه ای و وضع ظاهری</p> <p>- تکمیل ارزیابی فضای فیزیکی مدرسه بر اساس فرم بررسی و شناخت</p> <p>- تکمیل معاینات دانش آموزان</p> <p>- ارائه آموزش چهره به چهره به دانش آموزان</p> <p>- تهیه لیست مشکلات بهداشتی دانش آموزان و محیط فیزیکی مدرسه طبق سیستم OMAHA و NANDA به صورت تشخیصی های پرستاری و اولویت بندی آن</p> <p>- ساخت اسلاید یا پم فلت برای آموزش گروهی و ارائه به استاد مربوطه و رفع اشکال</p>	
<p style="text-align: center;">روز چهارم</p> <p>- حضور به موقع و تمام وقت (۷/۳۰-۱۲/۳۰) در محل کارآموزی به همراه روپوش مناسب، اتیکت و رعایت اخلاق حرفه ای و وضع ظاهری</p> <p>- رفع اشکال تشخیصی های پرستاری توسط استاد مربوطه</p> <p>- نگارش اهداف کلی و رفتاری برای آموزش گروهی و رفع اشکال</p> <p>- برگزاری جلسه آموزشی برای دانش آموزان / معلمان یا والدین</p>	
<p style="text-align: center;">روز پنجم</p> <p>- حضور به موقع و تمام وقت (۷/۳۰-۱۲/۳۰) در محل کارآموزی به همراه روپوش مناسب، اتیکت و رعایت اخلاق اسلامی، حرفه ای و وضع ظاهری</p> <p>- برگزاری جلسه آموزشی برای دانش آموزان / معلمان یا والدین</p> <p>- تکمیل نگارش اهداف کلی و رفتاری برای آموزش گروهی و رفع اشکال</p> <p>- جمع بندی تکالیف و رفع اشکال نهایی و ارائه به استاد مربوطه</p>	

به نام خدا
 دانشگاه علوم پزشکی اصفهان
 دانشکده پرستاری و مامایی - گروه پرستاری سلامت جامعه و سالمندی
 چک لیست ارزیابی ایمنی و بهداشت محیط مدرسه

بعد	گویه	بلی	خیر
محل استقرار	به راههای اطراف دسترسی مناسب دارد.		
	حداقل ۵۰۰ متر از جاهای شلوغ، جاده ها و خیابان های پر رفت و آمد، کارخانجات، خطوط راه آهن، شاهراه ها، بیمارستان، کورستان، کشتارگاه، واحدهای مرغداری، محل انباشتن زباله و سایر مراکزی که نحوی مممکنست ایجاد مزاحمت، دود، بو، گرد و غبار و سر و صدا نماید دور می باشد.		
	محل احداث مدرسه خوش منظره می باشد.		
ساختمان مدرسه	به ازای هر دانش آموز حداقل ۸-۶ مترمربع فضا وجود دارد.		
	ساختمان مدرسه ابتدایی یک طبقه است.		
	در صورت دوطبقه بودن ساختمان مدرسه، دانش آموزان کم سن تر در طبقه پائین و بقیه در طبقه بالا قرار دارند.		
	مدرسه راه خروج اضطراری دارد.		
	کپسول اطفاء حریق تاریخ دار در ابتدا و انتهای سالن نصب شده است.		
	راه پله ها مجهز به نرده مناسب هستند.		
	پله ها کوتاه پهن (به عرض ۳۰ cm و ارتفاع ۱۵ cm) می باشند.		
	پوشش حیاط مدرسه و کف سالن مدرسه و راهروها غیرقابل نفوذ و بدون لغزندگی و قابل شستشو است.		
زمین بازی مدرسه	زمین مدرسه در معرض سیل و رطوبت نمی باشد.		
	به ازای هر دانش آموز تقریباً ۱۰ مترمربع زمین بازی وجود دارد.		
	سطح زمین بازی، صاف، هموار و بدون سنگ است.		
	زمین بازی در حد امکان، آسفالت یا چمن است.		
	وسایل بازی (تاب، سرسره و...) به تناسب سن دانش آموزان وجود دارد.		
	مساحت زمین بازی ۲۰۰۰ مترمربع برای هر ۱۰۰ نفر و ۱۰۰۰ مترمربع برای هر ۱۰۰ دانش آموز اضافی در مقطع ابتدایی است.		
	حداقل فضای لازم زمین بازی برای هر دانش آموز ۴/۵ مترمکعب می باشد.		

بعد	گویه	بلی	خیر
توالت ها	به ازای هر ۴۰ نفر دانش آموز پسر یک توالت و به ازای هر ۴۵ نفر دانش آموز دختر یک توالت وجود دارد.		
	کاسه توالت سفید رنگ و تمیز می باشد.		
	کف توالت قابل شستشو می باشد.		
	دیوارها و سقف بدون درز و شکاف و غیرقابل نفوذ می باشند.		
	کف توالت بدون لغزندگی است.		
	کف توالت به سمت کاسه شیب ملایمی دارد.		
	از نور کافی برخوردارند.		
	از تهویه مناسب برخوردارند.		
	توالت ها دارای سقف می باشند.		
	مجهز به آب گرم و سرد می باشند.		
	مجهز به سیفون یا فلاش تانک است		
سیستم دفع فاضلاب مناسب می باشد.			
دستشویی ها	به ازای هر ۵۰ نفر یک دستشویی وجود دارد.		
	ارتفاع دستشویی ۶۰-۷۵ cm از کف زمین می باشد.		
	مجهز به آب سرد و گرم ایت.		
	ظرف مایع صابون کنار شیرهای آب وجود دارد.		
	سیستم دفع فاضلاب مناسب می باشد.		
آبخوری ها	مدرسه مجهز به آب آشامیدنی سالم است.		
	به ازای هر ۷۵ دانش آموز یک آبخوری وجود دارد.		
	حتی المقدور از شیرهای فواره ای استفاده می شود.		
	ارتفاع شیرهای آبخوری بین ۷۵-۱۰۰ cm است.		
	از آب سرد کن برقی استفاده نمی شود.		

خیر	بلی	گویه	بعد
		کلاس درس تهویه مناسب دارد.	کلاس درس
		به ازای هر محصل ابتدایی ۱/۵-۱ مترمربع فضا در کلاس درس وجود دارد.	
		ارتفاع سقف کلاس ۴ متر است.	
		فاصله دو ردیف نیمکت از هم، ۴۵ cm می باشد.	
		تعداد دانش آموزان کلاس ها حداکثر ۳۰ نفر می باشد.	
		طول کلاس حداکثر ۸ متر است.	
		فاصله آخرین ردیف تا دیوار پشت ۵۰ cm است.	
		رنگ دیوار کلاس سفید است.	
		کلاس درس دو در دارد.	
		پنجره ها یک طرف کلاس (سمت چپ) قرار دارند.	
		مجموع مساحت درب ها و پنجره ها حداقل ۲۵٪ مساحت کف اتاق است.	
		پنجره ها تقزباً ۲ متر از دیوار مقابل یا جلوی کلاس فاصله دارند.	
		پنجره ها حداقل یک متر و حداکثر ۱/۵ متر از کف کلاس بالاتر و تا ۲۰ سانتی متری زیر سقف ادامه دارند.	
		قسمت میانی پنجره ها ثابت و دو قسمت بالا و پایین پنجره متحرک اند.	
		پنجره مجهز به کرکره یا سایه گیر مناسب است.	
		کلاس مجهز به میز و صندلی جداگانه برای هر دانش آموز می باشد.	
		در صورت وجود نیمکت، پای دانش آموزان به راحتی با کف اتاق تماس می شود.	
		پشتی نیمکت یا صندلی کمی به عقب (زاویه ۱۰۵-۱۰۰ درجه) متمایل است.	
		سطح میز صاف و تمیز است.	
		سطح میز براق نیست.	
		سطح میز زاویه تقریبی ۱۵ درجه از بالا به پایین دارد.	
		درجه حرارت کلاس مناسب (۲۱-۱۸ درجه سانتی گراد) می باشد.	

بعد	گویه	بلی	خیر
کلاس درس	فاصله تخته تا اولین ردیف دانش آموزان از ۲/۵ متر کمتر نیست.		
	تخته کاملاً صاف، سیاه تیره یا سبز تیره و عاری از برق و انعکاس می باشد.		
	لبه فوقانی تخته سیاه ۵۰ cm بالاتر از شانه محصلین دبستانی است.		
	گچ های رنگ روشن (زرد و سفید) پای تخته موجود است.		
	نور کلاس کافی می باشد.		
	روشنایی از سمت چپ دانش آموزان می تابد.		
	رنگ سقف کلاس روشن می باشد.		
	کلاس مجهز به کپسول اطفاء حریق می باشد.		
بوفه مواد غذایی	متصدی بوفه دارای کارت معتبر بهداشت می باشد.		
	متصدی بوفه هنگام عرضه مواد غذایی، لباس کار تمیز، بدون لک و مخصوص (روپوش سفید) بر تن دارد.		
	قبل از عرضه مواد غذایی، متصدی بوفه دست های خود را می شوید.		
	متصدی بوفه هنگام عرضه مواد غذایی، از استعمال دخانیات پرهیز می کند.		
	در صورت وجود یخچال یا فریزر، دمای آنها مناسب بوده و روزانه کنترل می شود.		
	در صورت وجود یخچال یا فریزر، فضای داخل و بیرون آن ها تمیز و سالم است.		
	بوفه مجهز به شیر آب سرد و گرم و مایع صابون است.		
	ویتترین، کابینت ها و قفسه ها تمیز و بدون زنگ هستند.		
	بوفه مجهز به جعبه کمک های اولیه است.		
	تهویه بوفه مطلوب می باشد.		
	قفسه ها و پالت ها حداقل ۵۰ cm از کف زمین ارتفاع دارند.		
	درها و پنجره های بوفه از جنس مقاوم، سالم و بدون زنگ زدگی و پوسیدگی است.		
	کف، دیوارها و سقف بوفه، سالم و تمیز و قابل نظافت و غیر قابل نفوذ اند.		
مدیریت پسماندها انجام می گیرد.			

خیر	بلی	گویه	بعد
		تمهیدات لازم جهت کنترل حشرات و جوندگان انجام گرفته است.	بوفه مواد غذایی
		محصولات غذایی بسته بندی شده، از تولیدات کارخانجات معتبر و دارای پروانه ساخت، سری ساخت و تاریخ تولید و مصرف می باشد	
		شیر عرضه شده در بوفه، کم چرب می باشد.	
		بیسکویت های عرضه شده در بوفه، سبوس دار می باشند.	
		بیسکویت های عرضه شده در بوفه، سبوس دار و غیر سبوس دار می باشند.	
		در صورت تهیه ی لقمه ی سالم در بوفه مدرسه نان به کار رفته به صورت روزانه (تازه) تهیه می شود و بدون کپک یا بیات می باشد.	
		مواد غذایی تاریخ مصرف گذشته در بوفه وجود ندارد.	

به نام خدا
 دانشگاه علوم پزشکی اصفهان
 دانشکده پرستاری و مامایی - گروه پرستاری سلامت جامعه و سالمندی
 چک لیست وسایل جعبه کمک های اولیه و وسایل اتاق بهداشت

تعداد	خیبر	بلی	وسایل
			گاز استریل در ابعاد مختلف
			مجلول ضد عفونی (بتادین و الکل)
			سرم فیزیولوژی
			باند پارچه ای
			باند کشی
			باند سه گوش
			پنبه
			آتل ساق دست و پا
			چسب زخم
			لکوپلاست
			نوار چسب کاغذی
			دستکش یکبار مصرف
			دستکش لاتکس
			چراغ قوه و باتری
			دماسنج دهانی
			قیچی
			پنس
			سوآپ
			دستگاه فشارسنج
			گوشی پزشکی
			کیف یخ
			کیسه آب گرم
			وازلین و گاز وازلین
			پماد تتراسیکلین
			پماد Vit A
			پماد سوختگی
			اسپری مسکن لیدوکائین
			پماد مسکن لیدوکائین
			کرم ضد آفتاب

به نام خدا
 دانشگاه علوم پزشکی اصفهان
 دانشکده پرستاری و مامایی - گروه پرستاری سلامت جامعه و سالمندی
 فرم ارزشیابی کارآموزی سلامت فرد و خانواده (بهداشت مدارس)

تاریخ کارآموزی:

نام و نام خانوادگی دانشجو:

* صلاحیت حداقلی های یادگیری مندرج در لاگ بوک الکترونیک برای کارآموزی پرستاری سلامت فرد و خانواده احراز گردیده است.

نام و نام خانوادگی دانشجو							بارم بندی	فعالیت های یادگیری اختصاصی مورد انتظار	
							۱	حضور مرتب و تمام وقت در محل کارآموزی	۱
							۱	پوشیدن روپوش مناسب و زدن اتیکت و رعایت اخلاق حرفه ای در محل کارآموزی	۲
							۱	مشارکت در مباحث علمی در طول دوره کارآموزی	۳
							۱	فعالیت و کار گروهی در مدرسه	۴
							۴	مشارکت در انجام معاینات دانش آموزان و ثبت نتایج معاینات در دفتر معاینات و شناسنامه سلامت دانش آموزان و ارجاع دانش آموزان دارای مشکل و ارائه آموزش های چهره به چهره به دانش آموزان و ثبت در لاگ بوک الکترونیک	۵
							۰/۵	ارزیابی فضای فیزیکی مدرسه طبق فرم بررسی و شناخت ضمیمه	۶
							۳	تهیه مواد کمک آموزشی (اسلاید یا پوستر) متناسب با سن فراگیران برای ارائه آموزش و اخذ تأییدیه توسط مربی مربوطه	۷
							۱/۵	نگارش هدف کلی و اهداف رفتاری و تعیین حیطه یادگیری هر هدف	۸
							۵	ارائه آموزش های گروهی به دانش آموزان، والدین و معلمان به همراه مواد کمک آموزشی (اسلاید، پوستر و...)	۹
							۲	لیست کردن مشکلات موجود در مدرسه طبق تشخیص های پرستاری و اولویت بندی آن ها	۱۰
							۲۰	جمع کل	

بسمه تعالی

چک لیست ارزیابی آموزش گروهی دانشجویان کارشناسی پرستاری در کارآموزی سلامت فرد و خانواده (بهداشت مدارس)

موضوع آموزش گروهی										نام و نام خانوادگی	
										موارد مورد ارزیابی	
										۱	۱- تسلط بر محتوا
										۱	۲- شیوایی بیان
										۱	۳- مدیریت زمان
										۰/۵	۴- مدیریت کلاس
										۱	۵- پاسخگویی به سؤالات فراگیران
										۰/۵	۶- ارزشیابی آموزش
										۵	جمع کل

